

Ahlstedt Mantel, Nathalie**Information om sökande****Projektledare:** Nathalie Ahlstedt Mantel**Dr-examen:****Födelsedatum:** 19880904**Akademisk titel:** fil.kand**Kön:** Kvinna**Arbetsgivare:** Ingen nuvarande arbetsgivare**Medelsförvaltare:** Region Gotland**Hemvist:** Samhällsbyggnadsförvaltningen**Information om ansökan****Utlisningsnamn:** Policylabb: Hållbar markanvändning för att nå klimatmålen 2025**Bidragsform:** Innovationsprojekt**Sökt inriktning:** Nationella forskningsprogrammet för Klimat**Ämnesområde utlysning:** Formas**Projekttitel:** SAMS - Strategi för Ansvarsfull och Mångfunktionell Markanvändning**Projektstart:** 2025-11-01**Projektslut:** 2027-10-31**Sökt beredningsgrupp:** Brg2550**Klassificeringskod:** 50905. Studier av offentlig förvaltning, 50999. Övrig annan samhällsvetenskap**Ämnesområde ansökan:** 5406. 25.4 Styrmedel o beslutsprocesser, 5403. 25.1

Landsbygdsutveckling/Regional utveckling, 5005. 21.3 Naturresursutnyttjande o materialåtervinning

Nyckelord: Markstrategi, Hållbar markanvändning , Målkonflikter inom markanvändning**Sökta medel**

År:	2025	2026	2027	Totalt sökt belopp
------------	------	------	------	--------------------

Belopp:	408 831	2 452 994	2 044 160	4 905 985
----------------	---------	-----------	-----------	-----------

Grundinformation

Sökt antal månader

24

Beräknad projekttid

2025-11-01 - 2027-10-31

Projekttitel på svenska (max 200 tecken inklusive mellanslag)

SAMS - Strategi för Ansvarsfull och Mångfunktionell Markanvändning

Projekttitel på engelska (max 200 tecken inklusive mellanslag)

SAMS project – Strategy for Responsible and Multifunctional Land

Populärvetenskaplig beskrivning på svenska (4 500 tecken inklusive mellanslag)

Markanvändning är en fråga som kräver nogsam och långsiktig planering, som innefattar många målkonflikter och stort allmänt intresse. På Gotland märks det särskilt tydligt. Här möts högt ställda mål om klimatomställning, bostadsförsörjning och energiproduktion med starka värden inom natur, kultur och försvar. Samtidigt växer behovet av hållbara lösningar för framtidens samhällsplanering. Projektet SAMS – Strategi för Ansvarsfull och Mångfunktionell Markanvändning – har initierats för att möta just denna komplexitet. Genom ett nära samarbete mellan Region Gotland och Uppsala universitet Campus Gotland utvecklas en strategi som bygger på vetenskaplig grund, lokal förankring och gemensam problemlösning.

Gotland har nyligen antagit en ny översiktsplan som gäller fram till 2040. Denna plan visar tydligt på de många målkonflikter som präglar markanvändningen på ön. Bland dessa finns Försvarsmaktens återetablering, hela 367 olika riksintressen, vattenbrist, bostadsbrist och klimatrelaterade risker. Gotlands geografiska läge, naturvärden och begränsade yta gör ön till ett särskilt utmanande område för fysisk planering. Samtidigt innebär detta också en unik möjlighet att testa innovativa metoder för hållbar markstrategi.

SAMS-projektet syftar till att utveckla en konkret markstrategi för Region Gotland, som tar hänsyn till öns särskilda förutsättningar. Målet är att strategin ska antas politiskt och därefter ligga till grund för långsiktiga beslut om markanvändning. Arbetet omfattar även framtagandet av riktlinjer för hur strategin ska implementeras i praktiken. Strategin ska bidra till en mer integrerad och balanserad samhällsutveckling där ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter vägs samman på ett systematiskt sätt.

Projektet delas upp i flera arbetspaket för att säkerställa en grundlig och inkluderande process. Först genomförs en omvärldsanalys där andra kommuners arbete med hållbar markanvändning studeras. Parallellt görs en behovsinventering inom Region Gotland, där olika förvaltningars perspektiv samlas in. Därefter genomförs en omfattande dialogprocess med externa aktörer såsom byggherrar, markägare och myndigheter. Samtliga insikter samlas sedan in i utformningen av markstrategin och de tillhörande riktlinjerna. Projektet avslutas med att strategin förankras politiskt och kommuniceras brett.

Projektet bygger på ett etablerat partnerskap mellan Region Gotland och Uppsala universitet Campus Gotland, projektet skapar nya samarbetsytor och arbetssätt mellan parterna som inte tidigare testats. Detta innovativa sätt kommer skapa stora värden för processen och resultatet. Regionen bidrar med lokal kunskap och tillgång till styrande processer, medan universitetet tillför forskningsbaserad metodik och aktuell kunskap inom hållbar samhällsplanering. Forskarna medverkar i samtliga faser av projektet och bidrar med vetenskaplig kvalitetssäkring. Denna samverkan skapar en dynamik där praktiska behov möter teoretiska ramar – vilket ger en markstrategi som både är genomförbar och kunskapsbaserad.

SAMS förväntas resultera i en tydlig, tillämpbar och politiskt förankrad markstrategi för Gotland. Genom riktlinjerna säkerställs att strategin blir en del av den operativa verksamheten. Förutom detta skapas verktyg och rekommendationer som underlättar för beslutsfattare att väga olika intressen mot varandra. Projektet bidrar också till att stärka Region Gotlands förmåga att arbeta långsiktigt med markanvändning och klimatmål. I förlängningen fungerar arbetet som ett exempel för andra kommuner som står inför liknande utmaningar.

Även om SAMS är förankrat i Gotland, är frågorna det behandlar av nationell betydelse. Målkonflikter mellan miljö, försvar, bebyggelse och kultur är vanliga över hela landet. Genom sin innovativa arbetsmetod – där forskare och tjänstepersoner samskapas i en lokal kontext – erbjuder projektet en modell som kan inspirera andra kommuner. Metodiken från SAMS kan därmed bli en plattform för policyutveckling även utanför Gotlands gränser.

Projektet är ett konkret steg mot en mer hållbar framtid för Gotland. Genom att bygga broar mellan forskning och praktik skapas en markstrategi som är både verklighetsförankrad och vetenskapligt hållbar. I ett läge där trycket på marken ökar är det viktigare än någonsin att ta fram strategiska verktyg för att hantera målkonflikter och styra mot långsiktig nytta. SAMS visar hur kommuner kan arbeta systematiskt och inkluderande med en av våra mest grundläggande resurser – marken.

Sammanfattning på svenska (1 500 tecken inklusive mellanslag)

Projektet *SAMS – Strategi för Ansvarsfull och Mångfunktionell Markanvändning* syftar till att utveckla metoder och strategier för en mer hållbar markanvändning genom samverkan mellan Region Gotland, Uppsala universitet Campus Gotland och relevanta intressenter. Fokus ligger på att integrera ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter för att förbättra markförvaltning och minska negativ miljöpåverkan.

Projektet är uppdelat i flera arbetspaket, däribland *omvärldsanalys*, *dialog med intressenter* och *framtagande av strategi och riktlinjer*, vilka omfattar analyser av markanvändning, utveckling av styrmedel och implementering av hållbara lösningar.

Förväntade resultat inkluderar konkreta rekommendationer för markanvändning, verktyg för beslutsfattare samt policyförslag som stödjer en mer hållbar förvaltning. Projektet ska bidra till att navigera i de många målkonflikter som präglar markanvändningen på Gotland.

Sammanfattning på engelska (1 500 tecken inklusive mellanslag)

The SAMS project – Strategy for Responsible and Multifunctional Land Use aims to develop methods and strategies for more sustainable land use through collaboration between Region Gotland, Uppsala University Campus Gotland, and relevant stakeholders. The focus is on integrating ecological, economic, and social aspects to improve land management and reduce negative environmental impact.

The project is divided into several work packages, including environmental analysis, dialogue with stakeholders, and the development of strategies and guidelines, which cover analyses of land use, development of control measures, and implementation of sustainable solutions.

Expected results include concrete recommendations for land use, tools for decision-makers, and policy proposals that support more sustainable management. The project aims to help navigate the many conflicts of interest that characterize land use on Gotland.

Projektbeskrivning

Projektets relevans och potential (max 6 000 tecken inklusive mellanslag)

Under våren 2025 har Region Gotland antagit en ny översiktsplan som tar sikte på 2040. Översiktsplanen är det fysiska uttrycket av den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. Översiktsplanen beskriver övergripande nuvarande, samt föreslår framtida, mark- och vattenanvändning.

Översiktsplanen fastställer att det finns omfattande målkonflikter på Gotland kring markanvändning. Försvarsmaktens återetablering på ön, de 367 riksintressen som påverkar förutsättningarna för markanvändning och fysisk planering, samt högt ställda ambitioner inom klimat- och miljöomställning. Gotland, med sitt insulära läge, är en mycket komplex plats när det handlar om markexploatering och hållbar samhällsbyggnad. Detta gör att Gotland särskilt lämpar sig för innovativa satsningar som vill bryta ny mark.

Region Gotland ser nu ett stort behov av att arbeta fram en konkret markstrategi, med tillhörande riktlinjer för implementering. Organisationen har idag inte detta, vilket försvårar det operativa arbetet med en hållbar samhällsutveckling. Syftet med en markstrategi är att stärka och möjliggöra kommunens framtida utveckling genom ett strategiskt och långsiktigt arbete med kommunens markägande.

Region Gotland och Uppsala universitet Campus Gotland (UUCG) har idag ett etablerat partnerskapsavtal. Detta ger förutsättningar för gemensamt arbete, kunskapsutveckling och samverkan kring regionala utvecklingsutmaningar på Gotland. UUCG bedriver idag excellent tvärvetenskaplig forskning i samarbete mellan olika institutioner och har ett framgångsrikt kandidatprogram inom samhällsplanering. UUCG har ett uttryckt behov av att arbeta med praktisk forskning vilket förstärks av deras pågående satsning med att etablera *Guto – samhällsvetenskaplig centrum vid Uppsala universitet Campus Gotland*.

Region Gotland ser en god möjlighet att i detta projekt bryta ny mark genom att tillämpa innovativa arbetsformer där tjänstepersoner tillsammans med forskare, vilka har stor förståelse och kunskap för lokala förutsättningar, samskapar en markstrategi och tillhörande riktlinjer. Vi bedömer att detta ger goda förutsättningar för att utveckla policys för markanvändning som tar hänsyn till den specifika gotländska kontexten, vilken präglas av en hög grad av komplexitet genom bland annat begränsad tillgänglig mark, sårbar vattenförsörjning, känsliga naturvärden, försvarsmaktens återetablering, unikt kulturarv, överlappande riksintressen, bostadsbrist och behov av förnybar energi.

Projektet syftar till att utveckla en konkret markstrategi för Gotland som skapar förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling. Genom ett samarbete mellan Region Gotland och UUCG ska forskare och tjänstepersoner genom innovativa arbetsformer samskapa en markstrategi och tillhörande riktlinjer som adresserar de komplexa målkonflikter som präglar markanvändningen på ön. Projektet ska leda till ett robust, forskningsbaserat och anpassat tillvägagångssätt för markanvändning på Gotland, vilket stärker regionens förmåga att möta framtida samhällsutmaningar. Arbetet ska vara en inspiration för hur andra kommuner kan arbeta med liknande komplexa frågor.

Projektets mål:

- **Utveckla en markstrategi** som tar hänsyn till Gotlands unika förutsättningar och utmaningar. Markstrategin ska balansera målkonflikter och utvecklas i samverkan mellan projektparterna, samt baseras på aktuell forskning och dialog med relevanta intressenter. Markstrategin ska under projektets gång antas politiskt av Regionfullmäktige.
- **Riktlinjer för markstrategins genomförande.** Efter antagande av markstrategin ska projektet utveckla relevanta riktlinjer för att möjliggöra implementering av de strategiska överväganden som markstrategin presenterar. Även detta arbete sker i samverkan med forskare vid UUCG.
- **Främja kunskapsutveckling och tvärvetenskaplig samverkan** genom att integrera praktisk forskning från UUCG i den regionala planeringen, stärka partnerskapet mellan UUCG och Region Gotland och höja kunskapen hos respektive organisationer om hållbar markanvändning.
- **Bidra med kunskap till andra kommuner** kring policyutveckling i samverkan mellan kommun och akademi.

Projektet förväntas resultera i, utöver en framtagen markstrategi och tillhörande riktlinjer:

- Mer långsiktighet i arbetet för hållbar markanvändning på Gotland, där arbetet tydligare tar hänsyn till olika perspektiv som exempelvis biologisk mångfald, beredskap, klimatanpassning och bostadsförsörjning.
- Att operationalisera den nyantagna Översiktsplanen med stöd från forskning
- Förutsättningar att navigera bland många och komplexa målkonflikter som finns inom utveckling av platser
- Ny kunskap om innovativa arbetssätt och metoder för hur Region Gotland och UUCG kan samarbeta kopplat till policyutveckling.

Eftersom projektet kommer att genomföras enligt Region Gotlands projektmodell, där politik, styrgrupp och referensgrupp involveras på ett strukturerat sätt, har vi möjlighet att arbeta proaktivt för att identifiera och överkomma eventuella hinder. Projektet kommer ta fram en riskanalys och åtgärdsplan som del i det förberedande arbetet. Projektets resultat kommer att kommuniceras via Region Gotlands webbplats och andra relevanta plattformar. Seminarier och workshops med intressenter, inklusive andra kommuner kommer att genomföras för att skapa dialog, utrymme för frågor och reflektion kring erfarenheter och lärdomar av projektet. Almedalsveckan ser vi som ett särskilt viktigt tillfälle att genomföra kommunikationsinsatser kring.

Genomförande (max 6 000 tecken inklusive mellanslag)

Genomförandet delas in i flera arbetspaket, där metodvalet kombinerar omvärldsspaning, intervjuer, workshops och analyser för att säkerställa en bred och faktabaserad grund för arbetet, samt en välförankrad strategi och tillhörande riktlinjer.

1 Omvärldsspaning och analys

Arbetspaketet syftar till att genom en samskapande process identifiera och analysera hur andra kommuner och regioner arbetar med hållbar markanvändning och strategiskt markägande, och hur dessa arbetssätt kan anpassas och implementeras på Gotland. Arbetspaketet ska leda till en konkret omvärldsanalys. Aktiviteter:

- Intervjuer och fallstudier för att identifiera och tolka relevanta exempel från andra regioner kring markanvändning och målkonflikter
- Workshops där externa aktörer och intressenter kan bidra med sina erfarenheter och perspektiv
- Sammanställ resultaten och analysera hur dessa exempel kan tillämpas i Gotlands kontext

2 Inventering av behov, förväntningar och koppling till styrande dokument

Arbetspaketet syftar till att kartlägga Region Gotlands interna behov och förväntningar gällande markstrategin, samt analysera hur markstrategin kan samverka med och förstärka redan befintliga styrande dokument i Region Gotland och i andra relevanta myndigheter, t.ex. Länsstyrelsen i Gotlands län. Arbetspaketet ska leda till en behovs- och förväntningsanalys, samt ge en tydlig bild av hur markstrategin kan integreras i och komplettera Region Gotlands långsiktiga planer, program och processer. Aktiviteter:

- Intervjuer och samtal med medarbetare, chefer och politiker i Region Gotland
- Sammanställa en behovs- och förväntningsanalys som lyfter fram prioriterade behov från olika förvaltningar
- Analys och framtagande av rekommendationer om hur markstrategin kan anpassas för att bäst stödja Region Gotlands och andra relevanta myndigheters långsiktiga planer, program och processer

3 Dialog med externa aktörer och intressenter

Arbetspaketet syftar till att involvera externa aktörer och intressenter genom en gemensam process för att skapa relevanta och praktiskt genomförbara rekommendationer kring markstrategin. Arbetspaketet förväntas leda till delaktighet och ökad förståelse för samhällsplanering på Gotland, samt ge konkreta inspel till framtagandet av markstrategin och medföljande riktlinjer. Aktiviteter:

- Workshops tillsammans med externa aktörer och intressenter (t.ex. byggherrar, markägare, andra myndigheter och organisationer) för att identifiera målkonflikter och möjliga lösningar på hinder för hållbar markanvändning

4 Framtagande av markstrategi och utveckling av riktlinjer för markstrategins genomförande

Arbetspaketet syftar till att initialt, utifrån lärdomarna i de tidigare arbetspaketen, utveckla, förankra och färdigställa en markstrategi för politiskt antagande av Region Gotland. Därefter ska arbetspaketet utveckla konkreta riktlinjer för implementeringen av markstrategin i Region Gotland. Arbetet ska leda till en tydlig uppsättning riktlinjer som stödjer genomförandet av markstrategin, med hänsyn till Gotlands unika förutsättningar och relaterade styrdokument. Arbetspaketet förväntas leda till en antagen markstrategi och tillhörande riktlinjer. Aktiviteter:

- Ta fram Region Gotlands markstrategi och riktlinjer för implementering.

6 Kommunikation

Arbetspaketet syftar till att säkerställa att projektets resultat kommuniceras effektivt till relevanta aktörer, samt att lärande och erfarenheter sprids både inom och utanför Region Gotland. Arbetspaketet ska också skapa förutsättningar för kunskapsutveckling och fortsatt dialog om hållbar markanvändning med andra platser. Aktiviteter:

- Genomföra seminarier för forskare, tjänstepersoner och externa aktörer på Almedalsveckan. Syftet är att diskutera de praktiska erfarenheter och forskningsbaserade lösningar som utvecklats under projektets gång på en nationell arena
- Löpande arbeta med kommunikation för att säkerställa att projektresultaten effektivt når ut till relevanta intressenter genom t.ex. rapporter och nyhetsbrev för att sprida lärdomar och nyheter löpande.

För att stärka genomförandet av arbetspaketen kommer tjänstepersoner inom Region Gotland bidra med sakkunskap och praktisk kunskap kring beslutsprocesser, interna styrprocesser, hantering och bedömning av eventuella målkonflikter mellan olika allmänna och statliga intressen. De tillför också praktisk kunskap om beslutsprocesser och de faktiska utmaningarna i den kommunala och regionala samhällsplaneringen. Forskarna bidrar med vetenskapliga metoder och kvalitetssäkring av insamlad data, kunskap om rådande forskningsläge och projekt som genomförts på andra platser i Sverige. Detta säkerställer att markstrategin är både forskningsbaserad och tillämpbar i den lokala kontexten.

Projektdeltagarna och intressenterna deltar utifrån sin kompetens och i sin profession. Region Gotland och UUCG är båda organisationer där individer av olika etnicitet, könstillhörighet och/eller religion arbetar. I genomförandet av arbetspaketen kommer hänsyn tas till att skapa en inkluderande och diversifierad arbetsgrupp. Projektet kommer också verka för att säkerställa en jämn könsfördelning i styrgrupp, referensgrupp och deltagande experter.

Om projektet beviljas finansiering kommer det genomföras en risk och sårbarhetsanalys enligt Region Gotlands projektmodell. I nuläget anses följande två risker som mest relevanta:

- En risk är att ett strategiskt policydokument inte får effekt om det inte implementeras ordentligt i verksamheten och följs. Det är därför viktigt att det inom projektet tydliggörs för kopplingar till andra styrande dokument samt rutiner inom berörda förvaltningar och politiskt beslutande organ.
- Det finns en risk att målkonflikterna mellan allmänna, enskilda och statliga intressena blir alltför omfattande för att kunna hanteras på ett framkomligt sätt i projektet. Detta hanteras genom tidig dialog och bred förankring gentemot intressenter och styrgrupp genom samtliga arbetspaket.

Aktörer (max 3 000 tecken inklusive mellanslag)

Projektet kommer ägas av samhällsbyggnadsförvaltningens mark- och exploateringsverksamhet, som ansvarar för markanvändningsfrågor inom Region Gotland. Avdelningen arbetar både mot regionstyrelsen, tekniska nämnden och miljö och byggnämnden. Detta gör att avdelningen redan idag har dialog och samarbeten med flera andra funktioner inom Region Gotland. De har även expertkunskap inom markanvändningsfrågor, och lagrum och processer som styr exploateringsverksamhet. Inom Region Gotland, som organisation, finns en bred palett av sakkunskap och expertis inom frågor som rör samhällsbyggnad. Att Region Gotland även är den enda regionen som även är kommun, finns god möjlighet att skapa synergi mellan det regionala utvecklingsansvaret och den kommunala genomförandekraften.

Arbetspaketet kopplat till omvärldsanalys är ett viktigt steg för att inhämta kunskap och lärdomar från andra platser som har liknande erfarenhet av att arbeta med dessa frågor. Likväl inkluderar projekt en betydande del som fokuserar på att inhämta andra intressenters perspektiv genom öppna och tillgängliga dialoger. Dessa lärdomar kommer att tas in i det efterföljande arbetet med att ta fram markstrategin och riktlinjer.

Projektet kommer att handla om mark som Region Gotland äger och har rådighet över samt avse strategi och riktlinjer för framtida strategiska markförvärv. Detta innebär att det inte är någon utmaning i projektet kopplat till implementering av projektresultaten.

UUCG är en strategisk partner i detta projekt, med omfattande forsknings- och utbildningsverksamhet inom hållbar samhällsplanering. I projektets arbete med strategisk planering av markförvaltning och exploatering bidrar UUCG med aktuell akademisk sakkunskap om målkonflikter inom hållbar utveckling, i samband med för Gotland avgörande teman som bl.a. landskap, energi, beredskap, naturresursutnyttjande, boende, besöksnäring och bevarandet av natur- och kulturvärden. Här ingår betydande kompetens om hantering av demokratifrågor, som det komplexa samspelet mellan enskilda och allmänna intressen, medborgardeltagande och rättvisa.

Förtrogenhet med workshops, intervju- och scenariometoder säkerställer en systematisk och effektiv operationalisering av projektets arbetspaket inom ramen för Region Gotlands projektmodell. Kompetens inom dessa områden, med gedigen empirisk erfarenhet från Gotland men även andra svenska förhållanden, gör UUCG särskilt värdefull som deltagare i policylabbet.

Forskarna vid Campus Gotland ingår även i ett flertal relevanta akademiska nätverk inom och utanför Uppsala universitet. Detta innebär möjligheter till konsultation med diverse experter, vilket förstärker projektets vetenskapliga och strategiska grund. Genom detta nätverk kan projektet dra nytta av den senaste forskningen och innovativa lösningar inom hållbar planering.

Referenslista (max 5 000 tecken, inklusive mellanslag)

Region Gotland har under de senaste åren tagit fram flera viktiga strategiska dokument som ska stötta en hållbar utveckling av Gotland och som har nära kopplingar till hållbar markanvändning, några av de mest relevanta att nämna är:

Den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 är det övergripande strategiska dokumentet som sätter riktningen för utvecklingen på Gotland mot vår vision, en kreativ ö med plats för hela livet.

<https://gotland.se/gotland2040>

Översiktsplan 2040 är det fysiska uttrycket för VårtGotland2040 som antogs under våren 2025.

<https://gotland.se/oversiktsplan2040>

Genomförandeprogram för klimat, miljö och energi 2022-2027 tar sin huvudsakliga utgångspunkt i det övergripande målet om att *Gotland är en förebild i klimat- och energiomställningen* i Vårt Gotland 2040. Programmet pekar ut insatsområden och mål för perioden 2022-2027. <https://gotland.se/115004>

Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation 2022-2027 tar sin huvudsakliga utgångspunkt i det övergripande målet om att *Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft* i Vårt Gotland 2040. Programmet pekar ut insatsområden och mål för perioden 2022-2027. <https://gotland.se/115005>

Genomförandeprogram: kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland tar sin huvudsakliga utgångspunkt i det övergripande målet om att *Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalité för alla* i Vårt Gotland 2040. Programmet pekar ut insatsområden och mål för perioden 2023-2027.

<https://gotland.se/kraftsamling>

Grönplan för Gotland syftar till att få en helhetsbild av naturens värden för långsiktig planering och skötsel av Region Gotlands mark. www.gotland.se/gronplan

Region Gotlands klimatanpassningsplan visar hur klimatet förväntas förändras på Gotland framöver och vilka åtgärder som Region Gotland bör se över när det kommer till skyfallshantering, havsnivåhöjning och erosion

<https://gotland.se/118934>

Kulturmiljöprogram för Gotland består av en kulturvärdeskarta och en strategi för hur kulturmiljöer på Gotlands ska utvecklas och bevaras. <https://gotland.se/bygga-bo-och-miljo/samhallsplanering/kulturmiljoprogram-pa-gotland>

Trafikförsörjningsprogrammet 2024-2033 är grunden för arbetet med Gotlands kollektivtrafik och bygger på mål för trafikens utveckling, reducerad miljöpåverkan, tillgänglighet och samhällsutveckling. [Kollektivtrafik på Gotland | Region Gotland](#)

Bland forskningsprojekt med samhällsplaneringsinriktning från UUCG kan nämnas följande:

Vetenskapsrådet 'Landskap, miljö rättvisa och avskogning på Gotland' 2017–2020

Forskningsprogrammet Hållbara besök, Uppsala universitet 2019–2022

Centre for Integrated Research on Culture and Society, Uppsala university, 'Justice, Sustainability and Arctic Futures' 2020–2021

Naturvårdsverket, Vindkraftens påverkan på människors landskap 2020–2021

Formas (2021–2025) Scaling Up — Strategic and collaborative planning for handling mineral related land use conflicts in Swedish Sápmi (2022–2025)

Formas (2021–2024) PlanIT — Planering av social hållbarhet i urfolksområden: hantering av mineralrelaterade markkonflikter i det samiska renskötselområdet via komparativa- och rättvisestudier (2022–2024).

Övriga relevanta referenser:

Hammarlund, Karin, Karl Bolin, Tom Mels & Hans Westlund (2021) Vindkraftens påverkan på människors intressen Naturvårdsverket Rapport 6497, 100 s. En forskningsöversikt över hur vindkraft påverkar olika samhällsintressen.

Mels, Tom (2021) Producing landscapes of environmental justice: exploitation of woodlands and wetlands and deep historical geographies of justice on Gotland, *Landscape Ecology* 38, 4093–4106, <https://doi.org/gm8ckf> En artikel som beskriver framväxten av olika rättvisekonflikter kring skog och våtmarker på Gotland.

Mels, Tom (2023) 'Mainstreaming Environmental Justice? Right to the Landscape in Northern Sweden'. In: Corine Wood-Donnelly and Johanna Ohlsson Arctic Justice. Bristol University Press, 81–95. En artikel som handlar om den gröna omställningen och hur det förändrar uppfattningar om rätt och fel i landskapet.

Mels, Tom (2024) 'The substantive landscape as a framework of interpretation: a personal view.' In: Michael Jones, Amy Stecker & Don Mitchell (eds) *Landscape Law and Justice*, Kungl. Vitterhets historie- och antikvitets akademien. En artikel som för fram människans sociala och praktiska platsförankring för hur landskapet kan studeras.

Mels, Tom (2025) 'Landscape and Justice in Extractivist Times?' In: Ludger Gailing, Luisa Geldbach, Markus Leibenath, Henk Wiechers, Julia Zscherneck (Hg.) *Landschaftsgerechtigkeit Gerechte und ungerechte Landschaften in der Transformation*. Transcript, Bielefeld & London. Artikel som problematiserar ökande exploateringstryck på marken, särskilt i nordsvenskt sammanhang.

Budget

Koordinerande projektpart
Koordinerande projektpart Region Gotland (212000-0803)
Region Gotland (212000-0803)

Koordinerande projektpart

Företag/Organisation		Arbetsplats	
Organisationsnummer*	Land*	Namn på arbetsplats*	Land*
212000-0803	Sverige	Region Gotland	Sverige
Organisationens namn*	Adress	Adress	
Region Gotland	Visborgsallén 19	Visborgsallén 19	
Årsomsättning*	Postnummer*	Postnummer*	
8 951 000 000	62181	62181	
Balansomslutning*	Postort*	Postort*	
7 687 000 000	Visby	Visby	
Antal anställda*	Kontaktperson*	Plats där huvuddelen av arbetet kommer att genomföras.	
6 922	Nathalie Ahlstedt Mantel		
E-post Kontaktperson*			
nathalie.ahlstedt-mantel@gotland.se			

Kostnader

Kostnader	2025	2026	2027	Totalt
1 Personalkostnader	141 944	851 662	709 718	1 703 324
2 Utrustning, byggnader och mark	0	0	0	0
3 Kostnader för konsulter och licenser m.m	25 000	150 000	125 000	300 000
4 Övriga direkta kostnader inkl. resor	8 333	50 000	41 667	100 000
5 Indirekta kostnader	22 809	136 855	114 045	273 709
Totalt	198 086	1 188 517	990 430	2 377 033

Finansiering

Finansiering	2025	2026	2027	Totalt
1 Sökt bidrag från Formas	198 086	1 188 517	990 430	2 377 033
2 Annat stöd (offentligt) (a)	0	0	0	0
3 Annat stöd (privat)	0	0	0	0
4 Egen finansiering	0	0	0	0
Totalt	198 086	1 188 517	990 430	2 377 033

(a) Om annat stöd finns, ange finansiär

Beräknad stödnivå

100%

Medfinansieringsgrad

0%

Motivering av personalkostnader i budget

Se bifogad budgetmall i PDF som i detalj beskriver hur budgeten är framräknad. I budgeten ser ni de specifika procentsatserna som använts av respektive organisation vid beräkning av indirekta kostnader/OH, samt faktiska lönekostnader, LPK/LBK och övriga kostnader. Originalbudget i excel finns att tillhandahålla vid förfrågan.

Projektpart

Projektpart 1 (Ny) Uppsala universitet (202100-2932)

Uppsala universitet (202100-2932)

Projektpart

Företag/Organisation

Arbetsplats

Organisationsnummer* **Land***

202100-2932 Sverige

Namn på arbetsplats* **Land***

Campus Gotland Sverige

Organisationens namn* **Adress**

Uppsala universitet Norbyvägen 18D

Adress

Cramérgatan 3

Årsomsättning*

8 871 238 000

Postnummer*

75236

Postnummer*

62157

Balansomslutning*

5 341 755 000

Postort*

Uppsala

Postort*

Visby

Antal anställda*

6 708

Kontaktperson*

Tom Mels

Plats där huvuddelen av arbetet kommer att genomföras.

E-post Kontaktperson*

tom.mels@kultgeog.uu.se

Kostnader

Kostnader	2025	2026	2027	Totalt
1 Personalkostnader	142 758	856 552	713 793	1 713 103
2 Utrustning, byggnader och mark	0	0	0	0
3 Kostnader för konsulter och licenser m.m	0	0	0	0
4 Övriga direkta kostnader inkl. resor	8 333	50 000	41 667	100 000
5 Indirekta kostnader	59 654	357 925	298 270	715 849
Totalt	210 745	1 264 477	1 053 730	2 528 952

Finansiering

Finansiering	2025	2026	2027	Totalt
1 Sökt bidrag från Formas	210 745	1 264 477	1 053 730	2 528 952
2 Annat stöd (offentligt) (a)	0	0	0	0
3 Annat stöd (privat)	0	0	0	0
4 Egen finansiering	0	0	0	0
Totalt	210 745	1 264 477	1 053 730	2 528 952

(a) Om annat stöd finns, ange finansiär

Beräknad stödnivå

100%

Medfinansieringsgrad

0%

Motivering av personalkostnader i budget

Se bifogad budgetmall i PDF som i detalj beskriver hur budgeten är framräknad. I budgeten ser ni de specifika procentsatserna som använts av respektive organisation vid beräkning av indirekta kostnade/OH, samt faktiska lönekostnader, LPK/LBK och övriga kostnader. Orginalbudget i excel finns att tillhandahålla vid förfrågan.

Kostnader

Kostnader	2025	2026	2027	Totalt
1 Personalkostnader	284 702	1 708 214	1 423 511	3 416 427
2 Utrustning, byggnader och mark	0	0	0	0
3 Kostnader för konsulter och licenser m.m	25 000	150 000	125 000	300 000
4 Övriga direkta kostnader inkl. resor	16 666	100 000	83 334	200 000
5 Indirekta kostnader	82 463	494 780	412 315	989 558
Totalt	408 831	2 452 994	2 044 160	4 905 985

Finansiering

Finansiering	2025	2026	2027	Totalt
1 Sökt bidrag från Formas	408 831	2 452 994	2 044 160	4 905 985
2 Annat stöd (offentligt)	0	0	0	0
3 Annat stöd (privat)	0	0	0	0
4 Egen finansiering	0	0	0	0
Totalt	408 831	2 452 994	2 044 160	4 905 985

Projektets beräknade stödnivå

100%

Medfinansieringsgrad

0%

Budgetspecifikation (max 9 000 tecken inklusive mellanslag)

Se bifogad budgetmall i PDF som i detalj beskriver hur budgeten är framräknad. I budgeten ser ni de specifika procentsatserna som använts av respektive organisation vid beräkning av indirekta kostnader/OH, samt faktiska lönekostnader, LPK/LBK och övriga kostnader. Originalbudget i excel finns att tillhandahålla vid förfrågan.

Finns det en part eller flera parter (inklusive koordinerande part) som avser att söka /försumbart stöd?

Nej

Finns det en part eller flera parter (inklusive koordinerande part) som delvis bedriver ekonomisk verksamhet men avser att söka icke-statsstöd för detta projekt?

Nej

Etiska övervägande

Etiska övervägande (max 4 000 tecken inklusive mellanslag)

Att bedriva tillämpad policynära forskning på ett etiskt ansvarsfullt sätt är avgörande för att bygga förtroende och respekt mellan forskare, personalen inom Region Gotland och övriga samarbetspartners. För projektet viktiga grundprinciper är informerat samtycke vid intervjuer och workshops, en tydlig och transparent insamling av information, etiskt ansvarsfull hantering av data samt återföring av kunskap och forskningsresultat. Projektresultaten kommer att spridas inom Region Gotland på ett för organisationen lämpligt sätt. Om det anses nödvändigt kommer projektledaren att ansöka om etiskt godkännande hos Etikprövningsmyndigheten. Data som samlas in genom intervjuer, workshops och andra metoder kommer att hanteras i enlighet med GDPR och den datapolicy som har utvecklats av Svensk Nationell Datatjänst.

En datahanteringsplan kommer att utvecklas omedelbart om projektmedel beviljas, och uppdateras under projektperioden. Data kommer att presenteras och lagras på sätt som bibehåller deltagarnas anonymitet, eller enligt överenskommelse med deltagarnas informerade samtycke. Till exempel kommer informanternas namn och annan identifierbar information inte att publiceras utan uttryckligt medgivande från informanten. All data kommer att anonymiseras innan den säkert lagras internt hos Region Gotland. Informationen kommer att bestå av kodad och transkriberad text från intervjuer i pdf-format samt annat material som produceras av deltagarna. Forskningsprojektet kommer att följa de normer och riktlinjer för samhällsvetenskaplig forskning som har utvecklats av de svenska forskningsråden

I projektet ingår djurförsök

Nej

I projektet ingår humanförsök

Nej

I projektet ingår hantering av persondata

Nej

Klassificeringar

Ämnesområde

54. PROGRAMOMRÅDE SAMHÄLLS- O LANDSKAPSPLANERING > 5406. 25.4 Styrmedel o beslutsprocesser

54. PROGRAMOMRÅDE SAMHÄLLS- O LANDSKAPSPLANERING > 5403. 25.1 Landsbygdsutveckling/Regional utveckling

50. PROGRAMOMRÅDE MILJÖ > 5005. 21.3 Naturresursutnyttjande o materialåtervinning

Forskningsämne (SCB-kod)

50905. Studier av offentlig förvaltning

50999. Övrig annan samhällsvetenskap

Globala målen för hållbar utveckling

11 Hållbara städer och samhällen

15 Ekosystem och biologisk mångfald

Nyckelord 1

Markstrategi

Nyckelord 2

Hållbar markanvändning

Nyckelord 3

Målkonflikter inom markanvändning

CV och publikationer

Lista över projektdeltagare

Se nästa sida för bilaga.

CV för projektledare och övriga projektdeltagare

Se nästa sida för bilaga.

Bilagor

Illustrationer, figurer, tabeller

Se nästa sida för bilaga.

Registrera

Villkor

Ansökan ska förutom av den sökande även signeras av behörig företrädare för medelsförvaltaren. Företrädaren är vanligtvis prefekten vid den institution där forskningen ska bedrivas, men ska i vissa fall utgöras av exempelvis rektor. Detta framgår i sådana fall av den aktuella utlysningstexten för bidraget.

Signering av *den sökande* innebär en bekräftelse av att:

- uppgifterna i ansökan är korrekta och följer Formas instruktioner
- bisysslor och kommersiella bindningar har redovisats för medelsförvaltaren och att det där inte framkommit något som strider mot god forskningssed
- nödvändiga tillstånd och godkännanden ska finnas senast vid projektstart, exempelvis avseende etikprövning.

Signering av *medelsförvaltaren* innebär en bekräftelse av att:

- den beskrivna forskningen, anställningen och utrustningen kan beredas plats inom institutionen under den tid och i den omfattning som anges i ansökan
- institutionen godkänner kostnadsberäkningen i ansökan
- projektet bedrivs i enlighet med svensk lagstiftning.

Ovanstående punkter ska ha diskuterats mellan parterna innan företrädaren för medelsförvaltaren godkänner och signerar ansökan.

Ansökningar där en organisation är sökande signeras automatiskt vid registrering av ansökan.